

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2016/1613,**8. september 2016,****millega nähakse ette erakorraline kohandamistoetus piimatootjatele ja muude loomakasvatusektorite põllumajandustootjatele**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 219 lõiget 1 koostoimes artikliga 228,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008, ⁽²⁾ eriti selle artikli 106 lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

- (1) Kuna piimaturul on pakkumine ja nõudlus kogu maailmas tasakaalust väljas, seisab sektor silmitsi turuhäiretega, mida mõjutab asjaolu, et Venemaa pikendas liidust pärit põllumajandustoodete ja toiduainete impordikeeldu kuni 2017. aasta lõpuni.
- (2) Nõudlus piima ja piimatoodete järele suurenes mõnevõrra 2015. aastal ja 2016. aasta esimestel kuudel, kuid piimatootmine kasvas tunduvalt kiiremini.
- (3) Ülemaailmne piimatoodang kasvas kogu 2015. aasta vältel, kusjuures piimatootmine ELis, USA-s ja Uus-Meremaal suurenes kokku ligikaudu 4,5 miljoni tonni võrra, samas kui liidu ja kahe kõnealuse kolmanda riigi kogueksport vähenes piimaekvivalendina väljendatult ligikaudu 200 000 tonni võrra.
- (4) 2016. aasta esimese nelja kuu jooksul suurenes piimatootmine liidus, USA-s ja Uus-Meremaal ligikaudu 3,6 miljoni tonni võrra, samas kui täiendav ekspordikasv kattis alla 1 % sellest mahust.
- (5) Selle tulemusena on toorpiima hinnad liidus veelgi langenud ja on tõenäoliselt ka edaspidi surve all, mis tähendab, et selliste hindade juures ei ole piimatootjate tegevus enam jätkusuutlik. Võrreldes mai keskmise hinnaga aastatel 2011–2015, oli 2016. aasta mai seisuga liidus keskmine piima tootjahind langenud 22 %.
- (6) Samas olid suurenenud liikmesriikidevahelised piimahindade erinevused. Kõnealune olukord mõjutab eriti väikepõllumajandustootjaid ja ohustab maapiirkondade sotsiaalset struktuuri.
- (7) Samuti mõjutab keeruline turuolukord muude loomakasvatusektorite, eelkõige sea-, veise-, vasika-, lamba- ja kitselihasektori põllumajandustootjaid. Sealihah puhul on keeruline turuolukord peamiselt seotud Venemaa kehtestatud sealihah impordikeeluga, mis on eelkõige seotud sigade Aafrika katku puhanguga teatavates liikmesriikides, samas kui veise- ja vasikalihatootjate jaoks on tegu piimaturu häirete kõrvalmõjuga.
- (8) Turu sekkumismeetmed, mis seisnevad või ja lõssipulbri puhul riiklikus sekkumises ja eraladustamises, on olnud pidevalt kättesaadavad alates septembrist 2014. Nende meetmete abil on leevendatud kriisi mõju ja kehtestatud piimatoodete hindade pideva alanemise alammäär, kuid ülemaailmselt on olukord endiselt tasakaalust väljas.

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

⁽²⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 549.

- (9) Kuna määruse (EL) nr 1308/2013 kohased tavapärased meetmed näivad olevat ebapiisavad, ning et olla valmis olukorraks, kus hinnad veelgi langevad ja turuhäired süvenevad, on oluline, et toetus tehakse kättesaadavaks liidu piimatootjatele ja muude loomakasvatusektorite põllumajandustootjatele, kelle kasumlikkust ja likviidsust on turuhäired tõsiselt mõjutanud. Liikmesriigid peaksid valima ühe või mitu asjaomast sektorit või sektori osa, kus toetada turuhäiretest enim kahju saavaid tootjaid ja põllumajandustootjaid.
- (10) Põllumajandustootjate vastupidavuse suurendamiseks tuleks kõnealust toetust pakkuda üksnes säästvamate põllumajandustootmise meetodite puhul. Erilist tähelepanu tuleks pöörata väikestele põllumajandusettevõtetele, kellel on maapiirkondade majanduses kandev roll.
- (11) Praeguse kriisi leevendamiseks on asjakohane anda liikmesriikidele ühekordset rahalist toetust, mis on mõeldud majanduslikku jätkusuutlikkust ja turu stabiliseerumist edendavate toimingutega tegelevate piimatootjate ja/või muude loomakasvatusektorite põllumajandustootjate jaoks.
- (12) Igale liikmesriigile eraldatava rahalise toetuse puhul tuleks võtta arvesse sealsete sektorite põhilist eripära, sh tootmist, turuhindu ja väikepõllumajandustootjate osakaalu.
- (13) Liikmesriigid peaksid välja töötama meetmed, mis põhinevad ühel või mitmel alljärgneval majanduslikku jätkusuutlikkust ja turu stabiliseerumist edendaval tegevusel: tootmise külmutamine või vähendamine, väikesemahuline põllumajandustootmine, ekstensiivne tootmine, keskkonna- ja kliimasõbralik tootmine, põllumajandustootjate koostöö, kvaliteedi parandamine ja lisandväärtuse suurendamine ning usaldusväärseid juhtimismeetodeid käsitlev väljaõpe.
- (14) Võttes arvesse piimatootjate ja muude loomakasvatusektorite põllumajandustootjate konkreetset olukorda, mis on liidu eri osades erinev, peaksid liikmesriigid valima kõige asjakohasemad meetmed, eelkõige turu stabiliseerimist ja majanduslikku jätkusuutlikkust silmas pidades, ning esitama konkreetsete võetavate meetmete kirjelduse.
- (15) Kuna igale liikmesriigile eraldatava summaga hüvitatakse ainult piiratud osa piimatootjate ja muude loomakasvatusektorite põllumajandustootjate kantud tegelikust kahjust, tuleks liikmesriikidel lubada anda kõnealustele põllumajandustootjatele täiendavat toetust, lähtudes samadest objektiivsuse, mittediskrimineerimise ja konkurentsimoonutusest hoidumise kriteeriumidest.
- (16) Käesoleva määrusega ettenähtud toetust tuleks käsitada meetmena põllumajandusturgude toetuseks määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 4 lõike 1 punkti a tähenduses.
- (17) Selleks, et liikmesriigid saaksid raskustega toimetulekuks kasutada toetust vastavalt vajadusele, peaks neil olema lubatud kumuleerida kõnealune toetus muude Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist rahastatavate toetustega.
- (18) Kuna kõnealune rahaline toetus kehtestatakse eurodes, tuleb meetme ühetaolise ja samaaegse kohaldamise tagamiseks määrata kindlaks summa omavääringusse konverteerimise kuupäev nende riikide jaoks, kus ei ole eurot kasutusele võetud. Seepärast on asjakohane määrata kindlaks vahetuskursi rakendusjuht vastavalt määruse (EL) nr 1306/2013 artiklile 106. Et võtta arvesse kõnealuse artikli lõike 2 punkti b ja artikli lõike 5 punktis c sätestatud kriteeriume, peaks rakendusjuhu kuupäev olema käesoleva määruse jõustumise kuupäev.
- (19) Eelarvelistel põhjustel peaks liit rahastama liikmesriikide kulutusi seoses piimatootjatele ja muude loomakasvatusektorite põllumajandustootjatele antavate rahaliste toetustega ainult juhul, kui sellised maksed on tehtud teatavaks tähtajaks.
- (20) Selleks et tagada liikmesriikidele kättesaadavate summade läbipaistev kasutamine, kontroll ja nõuetekohane haldamine, peaksid liikmesriigid komisjoni teavitama konkreetsetest meetmetest, mida kavatakse võtta, rakendatavatest objektiivsetest kriteeriumidest, muude loomakasvatusektorite põllumajandustootjate (v.a piimatootjad) toetamise põhjustest, turumoonutuste ärahoidmiseks võetavatest meetmetest, meetmete kavandatavast mõjust ning eesmärkide saavutamise kontrollimise meetoditest.
- (21) Et anda piimatootjatele ja muude loomakasvatusektorite põllumajandustootjatele toetust võimalikult ruttu, peaks liikmesriikidel olema võimalus rakendada käesolevat määrust võimalikult kiiresti. Seepärast peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist,

ON VASTU VÖTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. Liikmesriikidele eraldatakse liidu toetust kogusummas 350 000 000 eurot, et liikmesriigid saaksid anda erakorralist kohandamistoetust piimatootjatele ja/või veise-, vasika-, sea- ning lamba- ja kitselihasektori põllumajandus- tootjatele („muude loomakasvatusektorite põllumajandustootjad“).

Liikmesriigid kasutavad neile lisa kohaselt eraldatud summasid meetmete võtmiseks objektiivsete ja mittediskrimi- neerivate kriteeriumide alusel, tingimusel et maksed ei moonuta konkurentsi.

Liikmesriikide võetud meetmetega toetatakse piimatootjaid ja/või muude loomakasvatusektorite põllumajandustootjaid, kes tegelevad ühe või enama järgmise toiminguga, mille eesmärk on suurendada põllumajandusettevõtete majanduslikku jätkusuutlikkust ja edendada turu stabiilsust:

- a) tootmise vähendamine määral, mis ületab komisjoni delegeeritud määruses (EL) 2016/1612 ⁽¹⁾ sätestatud taseme, või tootmise suurendamisest loobumine;
- b) väikesemahuline põllumajandustootmine;
- c) ekstensiivsete tootmismeetodite kasutamine;
- d) keskkonna- ja kliimasõbralike tootmismeetodite kasutamine;
- e) koostööprojektide elluviimine;
- f) kvaliteedi ja lisandväärtuse edendamisele suunatud kvaliteedikavade või -projektide elluviimine;
- g) rahastamisvahendite ja riskijuhtimisvahenditega seotud väljaõpe.

Liikmesriigid tagavad, et juhul, kui piimatootjad ja muude loomakasvatusektorite põllumajandustootjad ei ole otsesed toetusesaajad, jõuab toetusest tulenev majanduslik kasu täies ulatuses nendeni.

Liikmesriikide kulud seoses käesoleva määruse kohaste maksetega on liidu toetuse tingimustele vastavad üksnes siis, kui maksed on tehtud hiljemalt 30. septembriks 2017.

2. Bulgaaria, Tšehhi Vabariigi, Taani, Horvaatia, Ungari, Poola, Rumeenia, Rootsi ja Ühendkuningriigi puhul on lisa sätestatud summade konverteerimisel vahetuskursi rakendusjuhu kuupäevaks käesoleva määruse jõustumise kuupäev.

3. Käesoleva määruse kohaseid meetmeid võib kumuleerida Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist rahastatava muu toetusega.

Artikkel 2

Liikmesriigid võivad anda täiendavat toetust artikli 1 alusel võetud meetmetele summa ulatuses, mis ületab lisa esitatud vastavat summat kuni 100 % ulatuses, ning lähtudes samadest objektiivsuse, mittediskrimineerimise ja konkurentsimo- nutusest hoidumise tingimustest, mis on sätestatud artiklis 1.

Liikmesriigid maksavad täiendava toetuse välja hiljemalt 30. septembriks 2017.

⁽¹⁾ Komisjoni 8. septembri 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/1612, millega antakse toetust piimatootmise vähendamiseks (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 4).

Artikkel 3

Liikmesriigid teatavad komisjonile järgmisest:

- a) viivitamata ja hiljemalt 30. novembriks 2016:
 - i) konkreetsete võetavate meetmete kirjeldus;
 - ii) toetuse andmise otsuste tegemiseks kasutatavad objektiivsed kriteeriumid ja vajaduse korral toetuse andmise põhjendus, kui seda antakse muude loomakasvatussektorite kui piimasektori põllumajandustootjatele;
 - iii) meetmete kavandatud mõju turu stabiliseerimist silmas pidades;
 - iv) soovitud mõju saavutamise kontrollimiseks võetavad meetmed;
 - v) konkurentsimoonutuste vältimiseks võetavad meetmed;
 - vi) artikli 2 kohaselt antava täiendava toetuse tase;
- b) hiljemalt 15. oktoobriks 2017 makstud kogusummad meetme kaupa, toetusesaajate arv ja liik ning meetme tulemuslikkuse hinnang.

Artikkel 4

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 8. september 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER

LISA

Liikmesriik	eurot
Belgia	10 979 636
Bulgaaria	5 809 941
Tšehhi Vabariik	10 346 106
Taani	9 294 305
Saksamaa	57 955 101
Eesti	8 081 123
Iirimaa	11 086 327
Kreeka	1 683 910
Hispaania	14 665 678
Prantsusmaa	49 900 853
Horvaatia	1 517 133
Itaalia	20 942 300
Küpros	297 165
Läti	9 760 362
Leedu	13 298 661
Luksemburg	560 115
Ungari	9 543 566
Malta	100 092
Madalmaad	22 952 419
Austria	5 863 491
Poola	22 670 129
Portugal	3 988 059
Rumeenia	10 896 083
Sloveenia	1 145 506
Slovakkia	2 062 803
Soome	7 521 715
Rootsi	6 881 425
Ühendkuningriik	30 195 996